

Oppfølging av evaluering 2018

Saksnummer	15-2019
Avsender	Senterleder
Møtedato	12.06.2019

Bakgrunn for saken

Det vises til sak 4-2019 og tidligere saker om evaluering av NSE gjennomført i 2019. I styringsgruppemøte 1/2019 vedtok styringsgruppen: *Styringsgruppen ber senterleder om å utarbeide en tiltaksplan som legges frem i neste møte.*

Det vises særlig til sak 33-2018 der en tiltaksplan ble lagt fram for styringsgruppen, og i det følgende gis en oppdatering av tiltakene gitt der.

Nasjonal aktør og kompetanse

Arbeidet med å definere NSE som en nasjonal aktør arbeides kontinuerlig med. Det er krevende å gi en spesifikk oppsummering av arbeidet, men noen konkrete oppfølgingspunkter er gjennomført/planlagt gjennomført:

- Senteret har revidert sin strategi med tanke på å definere nasjonal aktør, se sak 16-2019.
- Det har vært gjennomført kompetansekartlegging, behovsanalyser og rekrutteringsarbeid som gjør at senteret sikter på 60 årsverk i 2019 i tråd med vedtakene i styringsgruppen. Se i denne sammenheng kompetanseplan (sak 21-2019) og finansieringsstrategi (sak 25-2018).
- Senterleder arbeider sammen med administrasjonen i Helse Nord RHF med å forberede sak til AD-møtet for å orientere om senterets aktivitet og adressere behovet for forskningsmidler til følgeforskning på innførings- og implementeringsprosjekter.
- Senterleder har kontakt med Norges forskningsråd for å adressere behovet for følgeforskning. Behovet er beskrevet i brev til Norges Forskningsråd.
- Senteret har opprettet større kontakt med Folkehelseinstituttet på samarbeid, særlig når det gjelder kunnskapsoppsummeringer. En samarbeidsavtale er under utarbeidelse, og 30. september planlegges møte i Tromsø mellom ledelsen i Folkehelseinstituttet og NSE. Konkrete prosjekter er under planlegging og gjennomføring.
- Senterleder slutter seg til styringsgruppens budskap om at den nasjonale rollen må *tilegnes* gjennom faglig kvalitet og relevans.

Samarbeidet med direktoratet for e-helse

Senterleder er i god dialog med Direktoratet for e-helse. Rammene for samarbeid er i stor grad tydeliggjort, og samarbeidsprosjektene opplever overordnet et godt samarbeid. Gjennomgang av samarbeidsavtaler og prosjektavtaler er foreløpig ikke gjennomført. Relevant for dette punktet er også de forskningsetiske prinsippene som er skissert i sak 17-2019.

Sammensetning og mandat for styringsgruppen

Styringsgruppens sammensetning og mandat er gjennomgått og diskutert i styringsgruppen. Senterleder opplever endringen som positiv og rollebevisstheten som god.

Senterets styringslinjer bør avklares og tydeliggjøres

Senterleder har vurdert at det ikke er aktuelt å anbefale endringer i senterets styringsmodell på nåværende tidspunkt. Senteret har vært igjennom en betydelig endringsprosess som i stor grad har satt seg, og senteret har behov for ro til å gjennomføre sine faglige oppgaver. Styringsgruppen har bedt administrerende direktør ved UNN HF om å beskrive styringsinstruksen for senterleder. Senterleder har adressert spørsmålet til adm. dir., som har bedt om en tydeliggjøring av problemstillingen fra styringsgruppen.

Forslag til vedtak

Styringsgruppen tar saken til orientering

Vedlegg

1. Styringsgruppens sak 33-2018
2. Brev til Norges Forskningsråd

Evaluering av NSE

Saksnummer	33-2018
Avsender	Senterleder
Møtedato	29.11.2019

Bakgrunn for saken

På oppdrag fra Helse Nord RHF har EY gjennomført en evaluering av NSEs aktivitet og omstilling (saker 6-2017, 16-2017, 42-2017, 16-2018). En foreløpig versjon av rapporten ble forelagt styringsgruppen i september 2018 (sak 23-2018), og EY fikk innspill som ble tatt med i arbeidet med ferdigstilling av rapporten. Rapporten i endelig form framlegges nå for styringsgruppen til sluttbehandling.

Rapporten fra EY er etter senterleders vurdering i hovedsak positiv, og viser til en betydelig omstilling av senterets aktivitet etter etableringen i 2016, og at senteret har lagt ned stor innsats i å svare ut Helse- og omsorgsdepartementets bestilling. Det er gjennomført betydelige tiltak for å sikre vridning i aktivitet og kompetanse i henhold til oppdraget.

Rapporten peker på fem tiltaksområder, og overordnet er senterleders vurdering at disse områdene er godt dekkende for de aktuelle tiltak senteret bør jobbe med.

Nasjonal aktør og kompetanse (punkt 1 og 5 behandles her under ett)

NSE har et klart oppdrag om å være et nasjonalt senter, og det er gjort store grep for å etablere denne rollen, inkludert samarbeid og kontakt med departementet og direktoratene. Fokus er blitt rettet inn mot nasjonale problemstillinger i prosjekter, oppgaver og roller. Rapporten peker på at det fortsatt er nødvendig å jobbe videre med å bli en tydelig nasjonal aktør. Det er imidlertid utfordrende at det er noe uklart hva som legges i begrepet nasjonal aktør, og hva som skal til for at NSE regnes som en nasjonal aktør.

NSE skal være et nasjonalt senter i den forstand at de nasjonale myndighetsorganer kjenner til senteret og bruker det aktivt for å fremskaffe den kunnskapen de har behov for på relevante områder. NSE bør være en foretrukket partner når departement, direktorater og andre har behov for kunnskap på relevante områder i strategiske prosesser. Samtidig må NSE hegne om sin uavhengighet og integritet som forskningsaktør blant annet for å opprettholde troverdighet.

NSE skal ha den kompetansen som etterspørres for forskning på nasjonale e-helsetiltak, enten i egen organisasjon eller ved samarbeid med andre. Heri ligger også at NSE skal ha oversikt over e-helsefeltet nasjonalt og andre kompetansemiljø, og samarbeide med andre miljø i så stor grad som mulig. NSE må fremover legge vekt på å oppnå en koordinerende rolle opp mot de nasjonale forskningsmiljøene på e-helsefeltet.

NSE må synliggjøre sin forskning og annen aktivitet og formidle den godt og målrettet både ovenfor samarbeidspartnere og andre i sektoren. Kunnskap om NSE og senterets kompetanse og rolle er nødvendig for å etablere og utvikle samarbeid og ta en koordinerende rolle. I dette ligger også å synliggjøre hvordan andre aktører kan bruke NSE, og det er et behov for at NSE tydeliggjør sine rutiner på hvordan forespørsler fra andre aktører mottas og prioriteres.

Senterets kompetanseprofil må være i tråd med oppgaven som nasjonal aktør. Følgforskning er en sentral del av senterets oppgave, og rapporten peker på at det er noe ulik oppfatning av om NSE har tilstrekkelig kompetanse på følgforskning. NSE har en naturlig rolle i å – i samarbeid med andre – følgeforske på nasjonale og flerregionale prosjekter, og i den forbindelse vil det være tydelig hvilken kompetanse som kreves for gjennomføring av prosjektene. I den grad NSE ikke har eller klarer å rekruttere kompetanse på området må senteret ha et mer aktivt samarbeid med andre institusjoner som innehar den nødvendige kompetansen, også miljøer som ikke nødvendigvis har sin spisskompetanse på e-helse. Det er utfordrende for NSE å både inneha en spisskompetanse som er nødvendig for å gjennomføre gode forskningsprosjekter på internasjonalt nivå samtidig som man må ha den bredden som er nødvendig for å dekke det overordnede oppdraget NSE har. NSE må videreutvikle sin strategi for å spesifisere sin kompetanseprofil.

Rapporten peker på to ulike tiltakspunkt på dette området. Etter senterleders mening vil det være hensiktsmessig å umiddelbart starte på arbeidet med å definere hva senteret selv legger i det å være nasjonal aktør, og jobbe ut fra denne forutsetningen.

Tiltak:

- NSE igangsetter internt arbeid for å definere og tydeliggjøre hva som ligger i begrepet «nasjonal aktør», og hvordan senteret kan jobbe strategisk for å nå denne rollen. Arbeidet følges opp i dialog med HOD og Direktoratet for e-helse, samtidig som styringsgruppen bør bidra til en slik avklaring.
- NSE reviderer sitt strategidokument med tanke på:
 - Balansen mellom bredde- og spisskompetanse og hvilke områder NSE skal satse særlig på.
 - Hvordan senteret kan ta en mer koordinerende rolle.
 - Hvordan senteret må kommunisere tydelig utad hvilke områder senteret jobber på, og hvordan andre aktører kan bruke denne kompetansen.
- NSE skal i henhold til finansieringsstrategien (sak 25-2018) ha som mål å rekruttere opp til totalt 60 årsverk. Den kompetansen som rekrutteres må ses i sterk sammenheng med hvilken kompetanse som er nødvendig for å etableres som en nasjonal aktør.
- Senteret har en bred samarbeidsflate utad, og denne må videreføres og styrkes. Interessentanalysen må ferdigstilles og brukes aktivt for trekke med andre nasjonale miljø inn i senterets oppdrag.
- Fortsette aktiv nettverksbygging og skrive samarbeidsavtaler med andre relevante forskningsinstitusjoner.

Samarbeidet med Direktoratet for e-helse bør tydeliggjøres/avklares

Samarbeidet med Direktoratet for e-helse har vært gjennom en betydelig utvikling siden begge institusjonene ble opprettet. Det har vært gjennomført en rekke tiltak for å få til en god rolleforståelse og samarbeidsform, samtidig som det er, som rapporten peker på, fortsatt behov for å klargjøre roller og oppgaver. For å skape klarhet i dialogen vil det etter senterleders vurdering være hensiktsmessig å justere på lederdialogen, slik at divisjonsdirektør trer inn i styringsgruppen og er senterleders primære kontaktpunkt til direktoratet mens avdelingsledere ved NSE og avdelingsdirektører ved E-helse har en mer aktiv dialog.

Tiltak:

- Direktoratets representasjon i styringsgruppen tilstrebes å ligge på nivå divisjonsdirektør.
- Avtaleverk, med tanke på overordnet samarbeidsavtale og prosjektavtaler gjennomgås og tydeliggjøres.
- Det opprettes tettere kontakt på nivåene avdelingsdirektør/-leder i de respektive organisasjonene.
- Alle prosjekter skal ha en aktiv og dedikert prosjektleder på begge sider for å sikre god gjennomføring av alle prosjekter. Denne praksisen må forsterkes med lederoppfølging.
- Senteret bør ha en mer aktiv rolle i E-helses strategiske arbeid, eksempelvis utarbeidelse av kunnskapsbehov, trendanalyser, deltakelse i programstyrer/referansegrupper mv.

Sammensetning og mandat for styringsgruppen bør vurderes

Styringsgruppens sammensetning og mandat revideres i forbindelse med oppretting av ny styringsgruppe fra 2019. Etter senterleders oppfatning vil det være uhenktsmessig å opprette flere styringsorganer. Én av styringsgruppens viktigste funksjoner er å sikre forankring av senteret i de respektive organer, og derigjennom være med på å forankre senterets rolle som nasjonal aktør. Senterets formelle styringslinje skjer gjennom linjestyringen, men styringsgruppen har samtidig et ansvar for å sikre at senterets faglige aktivitet er i tråd med forventningene. Ut fra disse hensynene synes det hensiktsmessig å beholde en bred styringsgruppe, men med noe mindre omfang enn nåværende gruppe, og at styringsgruppen som helhet innehar god forskningskompetanse. Den videre oppfølgingen skjer i samarbeid med administrerende direktør ved UNN HF.

Senterets styringslinjer til UNN, Helse Nord og styringsgruppen bør avklares og tydeliggjøres

Rapporten peker på at senterets styringslinjer er kompliserte og til dels uklare. Ny administrerende direktør ved UNN HF tiltrer i januar 2019, samtidig som ny styringsgruppe nedsettes. Det vil være uhenktsmessig å sette i gang tiltak på dette området på et tidspunkt da det er lederskifter, og senterleder følger opp aktuelle tiltak i denne sammenheng i samarbeid med ny direktør og ny styringsgruppeleder. Det må på sikt vurderes om tilknytningen til UNN HF er hensiktsmessig, men senterleders vurdering er at dette ikke er en aktuell problemstilling på nåværende tidspunkt.

Forslag til vedtak

1. Styringsgruppen tar rapporten til orientering
2. Styringsgruppen stiller seg bak de foreslåtte tiltakene med merknader som gitt i referatet og ber senterleder følge opp tiltakene.

Nasjonalt senter for
e-helseforskning

SAK TIL STYRINGSGRUPPEN

Vedlegg

Rapport fra EY: Evaluering av NSE - 2018

Norges Forskningsråd
v/ adm. dir John-Arne Røttingen
Postboks 564
1327 Lysaker

Kopi:
Helse- og omsorgsdepartementet
Helse Nord RHF

Deres ref.:	Vår ref.:	Saksbehandler/tlf: Stein Olav Skrøvseth / 95805841	Dato: Tromsø, xx.xx.2019
--------------------	------------------	--	------------------------------------

Behov for forskning på e-helseområdet

Nasjonalt senter for e-helseforskning (NSE) ble opprettet 1. januar 2016 som et nasjonalt kunnskapssenter for e-helse, som skal understøtte de nasjonale behovene for kunnskap på e-helseområdet. Senteret er dels rammefinansiert fra Helse- og omsorgsdepartementet, og dels finansiert gjennom konkurranseutsatte midler, og herunder særlig Norges forskningsråds programmer. Departementet forventer at senteret, i samarbeid med andre kunnskapsmiljø, bringer inn konkurranseutsatte forskningsmidler for å understøtte senterets oppdrag.

Det gjennomføres store implementerings- og anskaffelsesprosesser på e-helseområdet, sett opp mot hovedmålene i Mld. St. 9 (2012-2013) *Én innbygger – én journal*, både nasjonalt, regionalt og lokalt. Direktoratet for e-helse har i sin rapport *Nasjonale kunnskapsbehov på e-helseområdet (2017)*¹ pekt på at det er stort behov for forskning og kunnskap for å sikre at utviklingen er kunnskapsbasert, og som risikoreduserende og kvalitetssikrende tiltak. Som et nasjonalt senter deler vi denne oppfatningen. Behovene for forskning og utredning innen e-helse er svært store, og må løses i samarbeid mellom universiteter, helseforetak, instituttsektoren og kommune-/primærhelsetjenesten. Samtidig må det være tilgjengelige forskningsmidler for å gjennomføre de nødvendige prosjektene.

Implementerings- og følgeforskning på området er komplekst ettersom tiltakene er store og griper inn i arbeidsprosesser, organisasjon og kultur på interagerende måter og på tvers av tjenestenivå. Det er helt nødvendig med en tverrfaglig tilnærming som har med både teknologi, samfunnsvitenskap, økonomi og helsefaglig kompetanse i prosjektene. Samarbeid mellom flere institusjoner er nødvendig for å realisere god forskning. Forskningen er metodisk utfordrende ettersom innføringsprosjektene er dynamiske og interagerende. Tradisjonelle forskningstilnærminger

¹ Rapport – «Nasjonale kunnskapsbehov på e-helseområdet»: <https://ehelse.no/Documents/E-helsekunnskap/Rapport%20Nasjonale%20kunnskapsbehov%20p%C3%A5%20e-helseomr%C3%A5det.pdf>

vil i mange tilfeller være utilstrekkelige og uhensiktsmessige, og det vil til dels være behov for metodeutvikling.

Gjennom sine programmer, og særlig HELSEVEL, har NFR utlysninger som delvis rettes mot forskning på e-helse, inkludert tjenesteforskning og følgeforskning. Samtidig ser NSE det som nødvendig å tydeliggjøre behovet for forskning og tilhørende utlysninger som kan adressere behovet som Direktoratet for e-helse har dokumentert gjennom sin rapport.

NSE har laget en oversikt over e-helsemiljø i Norge, og samarbeider tett med mange av miljøene. Vi ønsker å spesifisere at behovet for forskningsmidler gjelder for sektoren generelt, og ikke NSE spesielt, og forskningsmidler naturligvis må konkurranseutsettes for å finansiere de beste prosjektene.

Nasjonalt senter for e-helseforskning ønsker videre dialog med NFR for å tilstrekkelig adressere behovene for forskning og sikre at gode forskningsprosjekter som er nødvendige og relevante for sektoren kan iverksettes.

Med vennlig hilsen

Stein Olav Skrøvseth
Senterleder, Nasjonalt senter for e-helseforskning